

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Archwilio Cymunedau
Dyddiad y Cyfarfod:	12 Mawrth 2015
Aelod/Swyddog Arweiniol:	Arweinydd a'r Aelod Arweiniol dros Ddatblygu Economaidd Cyfarwyddwr Corfforaethol, Uchelgais Economaidd a Chymunedol
Awdur yr Adroddiad:	Cyfarwyddwr Corfforaethol, Uchelgais Economaidd a Chymunedol
Teitl:	Adolygiad o'r Gwasanaeth Datblygu Economaidd a Busnes

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu cyd-destun a nodau'r adolygiad o swyddogaeth Datblygu Economaidd a Busnes y Cyngor.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

Mae'r adroddiad hwn yn esbonio sut y bydd yr adolygiad yn cefnogi blaenoriaeth Cynllun Corfforaethol y Cyngor ar gyfer datblygu'r economi leol a'r weledigaeth a amlinellwyd yn y Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Gwahoddir y Pwyllgor i nodi, rhoi sylwadau a chefnogi'r rhesymeg dros yr adolygiad o swyddogaeth Datblygu Economaidd a Busnes y Cyngor a'r canlyniadau y disgwylir a fydd yn deillio o'r adolygiad.

4. Manylion yr Adroddiad

- 4.1 Mae'r Cyngor yn wynebu targed i ostwng y gyllideb o £17M dros y 2 flynedd nesaf. Hyd yma, clustnodwyd arbedion gwerth £11 miliwn sy'n gadael gweddill o £6 miliwn i'w ganfod. Nid oes llawer o obaith y bydd setliadau ariannol yn gwella yn y dyfodol agos.
- 4.2 Mae'r gostyngiadau presennol yn y gyllideb ar ben toriadau o dros £20 miliwn sydd wedi'u gwneud ers 2009, ac mae graddfa'r her yn golygu bod gwasanaethau'r Cyngor yn wynebu newidiadau sylweddol. Yn anochel, bydd angen i'r Cyngor wneud 'llai gyda llai' a bod yn fwy dewisol o ran yr hyn sy'n wirioneddol bwysig.
- 4.3 Cynhaliwyd yr adolygiad o swyddogaeth Datblygu Economaidd a Busnes y Cyngor yn y cyd-destun hwn. Gweithredwyd yr egwyddorion canlynol:
  - a) Mae uchelgais y Cyngor i ddatblygu'r economi leol yn flaenoriaeth gorfforaethol ar gyfer pob Gwasanaeth ac nid yw'n gyfrifoldeb i'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes yn unig

- b) Dylai'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes ganolbwyntio yn bennaf ar y dasg greiddiol o dyfu'r economi a chefnogi busnesau
  - c) Mae'n dal angen i gapasiti digonol fod ar gael i gyflawni'r blaenoriaethau yn y Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol a blaenoriaeth gorfforaethol y Cyngor ar gyfer datblygu ein heconomi leol
  - d) Dyblygu - mewn timau, ymhlith gwasanaethau'r cyngor a'r tu allan gyda darparwyr eraill/ ar lefel ranbarthol - dylid dileu / lleihau hyn
  - e) Dylai'r adolygiad gyfrannu at ymateb i'r heriau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor
  - f) Dylid cynnal yr adolygiad o fewn y cysyniad o 'digon da' a chyflawni gyda llai o adnoddau (Torri ein brethyn a rheoli disgwyliadau yn unol â hynny)
- 4.4 Amlinellir uchelgais a gweledigaeth y Cyngor ar gyfer datblygu'r economi leol yn y Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol a fabwysiadwyd gan y Cyngor ym mis Tachwedd 2013. Mae'r Strategaeth yn strategaeth uchelgeisiol 10 mlynedd o hyd ac roedd Cynllun Cyflawni cynhwysfawr yn cynnwys dros 65 o gamau gweithredu unigol yn cyd-fynd ag o.
- 4.5 Yn unol ag ymagwedd 'Hogi ein Harfau' y Cyngor, adolygwyd y Cynllun Cyflawni gan Fwrdd Rhaglen Uchelgais Economaidd a Chymunedol y Cyngor. Cynhyrnodd hyn 3 prif darged i'r Strategaeth fynd i'r afael â nhw (mwy o bobl mewn gwaith, incymau uwch i aelwydydd a mwy o fusnesau lleoliach) a nodwyd cyfres o 16 o gamau gweithredu blaenoriaeth i weithredu arnynt rhwng rŵan a 2017.
- 4.6 Y prosiectau a ddewiswyd oedd y rhai a aseswyd sydd â'r potensial o gael yr effaith fwyaf ar y prif ddangosyddion. Yn bennaf maent yn gynlluniau sy'n cefnogi busnesau i sefydlu a thyfu, sicrhau bod gwybodaeth am gyfleoedd newydd yn y farchnad ar gael yn haws, a mynd i'r afael â'r gwendidau o ran argaeledd tir ac adeiladau ar gyfer busnesau a thechnoleg cyfathrebu fodern; sy'n cefnogi ein preswylwyr, yn enwedig ein pobl ifanc, i gaffael y sgiliau a fydd yn eu gwneud yn ddeniadol i gyflogwyr a byddwn yn cefnogi busnesau newydd yn y sectorau twf newydd; ac sy'n hyrwyddo Sir Ddinbych fel lleoliad da i sefydlu busnesau, aros, buddsoddi a thyfu.
- 4.7 Dangosir y camau blaenoriaeth yn Atodiad 1, ynghyd â'r gwasanaeth Cyngor sydd â'r dasg o arwain ar eu cyflawniad. O'r 16 prosiect blaenoriaeth, neilltuwyd un o bob dau ohonynt i'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes arwain arnynt. Drwy ddyrannu cyfrifoldeb am gyflenwi i'r gwasanaethau sydd yn y sefyllfa orau i arwain ar y gwahanol feysydd gwaith, gall y Cyngor wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ganddo, a sicrhau ar yr un pryd ei fod yn cyflawni ei Flaenoriaethau Corfforaethol.
- 4.8 Gyda'i gilydd, mae'r prosiectau'n cael eu rheoli fel Rhaglen, a lywodraethir gan Fwrdd o uwch swyddogion ac Aelodau etholedig. Mae'r trefniadau newydd ar gyfer Datblygu Economaidd a Busnes yn tynnu'r gwaith o reoli'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes a'r Rhaglen Uchelgais Economaidd a Chymunedol ynghyd mewn un swydd.
- 4.9 Seiliwyd capasiti'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes diwygiedig ar y blaenoriaethau y disgwylir iddynt fwrw ymlaen â nhw. Mae'r adolygiad hefyd wedi ein galluogi i gwblhau'r adolygiad o swyddogaethau yn y tîm a sefydlu

cymysgedd o swyddi generig a mwy penodol. Dangosir y tîm diwygiedig yn Atodiad 2. Mae'r swyddogaethau penodol yn ychwanegu elfen o arbenigedd a arferai fod ar goll o fewn swyddogaeth Datblygu Economaidd y Cyngor, yn arbennig swydd y Swyddog Arweiniol sy'n hyrwyddo Mewnfuddsoddi a sectorau/ busnesau Twf Uchel. Er mwyn sicrhau y cynhelir cydbwysedd ar gyfer busnesau cynhenid a busnesau ar raddfa lai presennol, crëwyd ail swydd Swyddog Arweiniol yn canolbwyntio ar Dwf Lleol hefyd.

- 4.10 Newid allanol sydd wedi cyfrannu at y gostyngiad ym maint y Tîm Datblygu Economaidd a Busnes yw'r bwriad i greu Tîm Cyllid Ewropeaidd (Gogledd Cymru). Mae Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru (WEFO) wedi rhoi cyngor clir bod angen dull mwy rhanbarthol yn sgil y gostyngiad cyffredinol yn y rownd nesaf o Gyllid Ewropeaidd. Mae Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru wedi cymryd cyfrifoldeb am ddatblygu rhaglenni a fydd yn galluogi i brosiectau lleol gael eu darparu ac mae'r rhain yn cael eu trafod ar hyn o bryd gyda WEFO. Mae adroddiad ar gyfleoedd Cyllid Ewropeaidd a chyfleoedd Cyllid eraill yn cael ei baratoi ar gyfer y Pwyllgor Archwilio Partneriaethau yn ddiweddarach y mis hwn.
- 4.11 Ar yr un pryd, mae WEFO wedi nodi y dylid hefyd rheoli trefniadau cymorth Cyllid Ewropeaidd yn rhanbarthol, ac mae cynlluniau ar y gweill i sefydlu tîm rhanbarthol. Hyd nes y bydd y tîm rhanbarthol yn ei le, bydd darpariaeth leol yn cael ei chynnal. Unwaith y bydd y tîm wedi'i sefydlu, yr unig ofyniad lleol fydd monitro ariannol drwy'r Tîm Cyllid Allanol.
- 4.12 Mae'r ail newid sy'n effeithio ar ofynion capasiti'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes yn ymwneud â'r modd y bydd y Cynlluniau Tref ac Ardal cael eu rheoli yn y dyfodol.
- 4.13 Canfu adolygiad o Gynlluniau Tref ac Ardal a gynhaliwyd yn 2014 bod y prosesau'n aneglur, yn rhy feichus ac yn cymryd gormod o amser, ac ar gyfer nifer o brosiectau unigol, roedd yn anodd canfod mantais neu aliniad clir (yn strategol neu'n lleol) gydag anghenion neu flaenoriaethau a gydnabuwyd. Yn ogystal, a mwy na thebyg yn sgil hynny, roedd gwariant yn ôl y gyllideb a ddyrannwyd yn araf.
- 4.14 O ganlyniad, gwnaed newidiadau i'r modd y caiff prosiectau eu cymeradwyo ar gyfer cyllid, ac mae ffocws cliriach ar anghenion, buddion a'r gallu i gyflawni yn rhan o'r penderfyniad hwnnw. Mae asesiadau ar y gallu i ddarparu bellach yn cynnwys Gwasanaethau yn benodol (nid oedd hyn bob amser yn wir yn y gorffennol) ac, o ganlyniad, ar ôl ei gymeradwyo, bydd prosiect yn dod yn gyfrifoldeb prif ffrwd i wasanaethau unigol, a adlewyrchir yn eu rhaglenni gwaith am y flwyddyn.
- 4.15 Crëwyd swydd benodol y Swyddog Prosiectau Cymunedol fel rhan o'r adolygiad o Ddatblygu Economaidd a Busnes. Lleolir y swydd hon yn Nhîm Cynllunio Strategol y gwasanaeth Gwella a Moderneiddio Busnes, lle caiff swyddogaethau Partneriaethau ac Ymgysylltu â'r Gymuned eu cefnogi ar hyn o bryd. Bydd y swydd yn rhoi gallu ychwanegol i'r tîm i gefnogi'r gwaith parhaus o gynnal y Cynlluniau Tref ac Ardal a chefnogi datblygiad prosiectau yn y gymuned, gan gynnwys dod o hyd i gyllid arall.
- 4.16 Mae'r gwaith o weithredu trefniadau'r Tîm diwygiedig ar y gweill ar hyn o bryd. Y bwriad yw bod y Tîm newydd ar waith o fis Mai 2015. Bydd yr

adolygiad o'r Tîm yn cyfrannu oddeutu £200,000 tuag at darged y Cyngor o doriadau yn y gyllideb yn 2016/17.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Cynhaliwyd yr adolygiad o swyddogaeth Datblygu Economaidd a Busnes y Cyngor yng nghyd-destun yr heriau ariannol sy'n wynebu'r Cyngor. Y bwriad yw y bydd yn cyfrannu at darged y Cyngor o doriadau yn y gyllideb yn 2016/17. Cafodd ei gyflawni hefyd yng nghyd-destun y blaenoriaethau a osodwyd gan y Cyngor ar gyfer datblygu economaidd, twf ac adfywio lleol. Trwy ganolbwyntio'r Tîm ar y blaenoriaethau a nodwyd yn y Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol a fabwysiadwyd a thrwy sicrhau bod Gwasanaethau eraill y Cyngor hefyd yn gwneud cyfraniad priodol wrth gyflawni'r blaenoriaethau hynny, bydd yr adolygiad yn galluogi'r Cyngor i wneud cynnydd da ar ei flaenoriaethau yn y Cynllun Corfforaethol a chyfrannu hefyd at ostyngiad mewn gwariant.

6. Faint fydd hyn yn ei gostio a sut y bydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

Amcangyfrifir y bydd adolygiad yn rhyddhau oddeutu £200k tuag at darged y Cyngor o doriadau yn y gyllideb ar gyfer 2016/17.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o Effaith ar Gydraddoldeb (AEC) a gynhaliwyd ar y penderfyniad?

Cynhaliwyd AEC pan fabwysiadwyd Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol y Cyngor ym mis Tachwedd 2013. Cwblhawyd AEC yn canolbwyntio'n benodol ar weithredu'r adolygiad o'r Tîm Datblygu Economaidd a Busnes ei hun a chafodd ei rannu â staff yn y Tîm a'u cynrychiolwyr yn yr Undebau Llafur . Cynlluniwyd gweithrediad y newidiadau i fynd i'r afael â'r materion a nodwyd.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Rhoddwyd gwybod i'r aelodau am y bwriad i leihau costau staffio yn y tîm Datblygu Economaidd a Busnes mewn gweithdy ar y gyllideb yn 2014. Rhoddwyd copi i'r Arweinwyr Grŵp o'r papur ymgynghori a rannwyd gyda'r staff. Cynhaliwyd trafodaethau yn y Bwrdd Rhaglen Uchelgais Economaidd a Chymunedol a'r Grŵp Cefnogwyr Tref ar oblygiadau'r trefniadau diwygiedig.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Bydd yr arbedion a nodwyd yn cyfrannu at broses barhaus y gyllideb.

10. Pa risgiau sy'n bodoli ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

Gydag unrhyw leihad mewn adnoddau a staffio mae perygl y bydd deilliannau'n gostwng. Dyluniwyd y trefniadau diwygiedig ar gyfer y Tîm Datblygu Economaidd a Busnes i ystyried blaenoriaethau Strategaeth Uchelgais Economaidd a Chymunedol

y Cyngor a swyddogaethau busnes arferol y tîm datblygu economaidd effeithiol. Datblygwyd y blaenoriaethau sy'n cael eu harwain gan wasanaethau eraill mewn partneriaeth â'r gwasanaethau hynny ac wedi eu cynnwys yn eu rhaglenni gwaith. Drwy ganolbwyntio ar flaenoriaethau, caiff y risg nad ydym yn mynd i'r afael â chanlyniadau pwysig ei lleihau.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

11.1 Mae awdurdod gan Bennaeth y Gwasanaethau Cyflogedig a Phrif Swyddogion i weithredu newidiadau staffio yn eu gwasanaethau fel y cyfeirir atynt yn y Cynllun Dirprwyo ar gyfer Swyddogion yng Nghyfansoddiad y Cyngor

11.2 Mae Erthyglau 6.1 a 6.3.4(c) Cyfansoddiad y Cyngor yn amlinellu pwerau'r Pwyllgor Archwilio i archwilio'r mater hwn.

Swyddog Cyswllt:

Cyfarwyddwr Corfforaethol: Uchelgais Economaidd a Chymunedol

Ffôn: 01824 706061